

Norrlands äldsta tidning

GÄVLE i december. (Margs utsände medarbetare) "Projectmakare och Försökare både i Oeconomisk och Moralisk mätto, kunskapsidkare av alla slag, given prov av Eder flit! Suckande älskare, dyrkande, lycklige eller förgätne skola vara välkomna med sina käns-lors alster... Critici, Ordvrängare och Löjliggörare äro även oändeligen välkomne; Edra bläckhorns skärmystlingar torde roa allmänheten..."

Med de orden inbjöd Gefle Weckoblad allmänheten att medarbeta i spalterna. Det skedde i november 1783, och mannen bakom bladet var boktryckerikonstförfvanten Ernst Peter Sundqvist. Redan 1765 hade han försökt med en annan tidning, Handels Tidning från Gefle, men den gick bara det året.

Handelstidningen och veckobladet var de två första tidningarna inte bara i Gävle utan i hela Norrland, och om någon tidning nu i dag kan leda sina anor tillbaka till dem, så skulle det vara Norrlands-Posten.

Anorna är förstås inte heläkta. De gör en krokväg över Gefle-Posten, som upptogs i Norrlands-Posten för tolv år sedan. Men det spelar ingen roll om man räknar med heläkta eller halväkta

*Chefredaktör Tord G. Wickbom
på Norrlands-Posten.*

anor, Norrlands-Posten framstår under alla förhållanden som Norrlands äldsta tidning. Den utkom första gången på sommaren 1837 och är alltså nu 116 år på det 117:e.

En återglans av de gustavianska tidningarnas "typografiska fägring", för att låna en tidstypisk term, vilar över Norrlands-Postens äldsta årgångar. Förstasidorna inom glas och ram är verkligen en prydnad på väggen inne hos chefredaktör Tord G. Wickbom, som har bytt ut Svenska Dagbladets redaktionsrum på Times i London mot en besynnerligt likartad rumsinteriör i Gävle, där det strängt taget bara är den karlavulna spottlådan vid kakelugnen som inte är fullt londonmässig. Det mäktiga, svarta jalusiskrivbordet kunde däremot mycket väl ha stått på Times, liksom Statens järnvägars kasserade andraklassfåtölj i läshörnan vid fönstret åt Nygatan.

Den gamla 1830-talstypografien är inte bara välgörande för ögat; den skänker också en sällsam spänning åt läsandet. Det är nämligen omöjligt att förutse vad som ska komma. Under den nästan omärkliga rubriken "Inrikes" läser man t. ex. utan någon som helst förvarning: "Med resande har man den sorgliga underrättelsen att större delen af Wexiö stad uppbrunnit". Det var i Norrlands-Postens nummer för den 26 februari 1838. Samma dag kunde man under den lika omärkliga rubriken "Utrikes" ta del av vad som hade erfarits "genom telegrafan öfver Bayonne", nämligen att "Brigadieren Léon" hade "öfverrumplat en Carlistisk bataljon". Men telegrafan måtte inte ha gjort sig någon särskild brådska: nyheten var redan mer än tre veckor gammal.

På väggen hänger också ett fotografi från Gefle-Posten med Annie Åkerhielm i reformliv och härvalk i sällskap med sin man, chefredaktören Dan Åkerhielm, och alla medarbetarna. Namnet Åkerhielm är inte glömt i Gävle. Vad Annie skrev i nyckelromanen "Den sovande staden" om borgarsocieteten lär ännu på sina håll bevaras i mörkaste minne.

Det namn som framför allt är knutet till Norrlands-Posten är Serrander. Alltifrån 1880 fram till i dag har det namnet varit aktuellt på tidningen, buret av tidningsägare, ekonomichefer och redaktörer. Just nu är det nattredaktören som upprätthåller dynastiens traditioner i den hemtrevligt ruffiga tidningskåken, som en gång har varit hotell. Men riktigt som förr är det ändå inte. I stallet inne på gården har t. ex. hästen ersatts med en Austin herrgårdsvagn för distributionen. Andra nymodigheter att förtiga.

URBAN STENSTRÖM

★